

YLEISEN TENTIN TENTTILOMAKE - GENERAL EXAM FORM

Opiskelija täyttää / Student fills in

Opiskelijan nimi / Student name:	Opiskelijanumero / Student number:
---	---

Opettaja täyttää / Lecturer fills in

Opintojakson koodi / The code of the course: 724105P	
Opintojakson (tentin) nimi / The name of the course or exam: Johdon laskentatoimi (Tentti 2.)	
Opintopistemäärä / Credit units: 5 Mikäli kyseessä on välikoe, opintopistemääräksi täytetään 0 op. 0 ECTS Credits is used for mid-term exams.	
Tiedekunta / Faculty: Oulun yliopiston kauppakorkeakoulu	
Tentin pvm / Date of exam: 5.12.2018	Tentin kesto tunteina / Exam in hours: 3 h
Tentaattori(t) / Examiner(s): Tiina Henttu-Aho ja Marjo Väisänen	Sisäinen postiosoite / Internal address: 6OyKKK
Tentissä sallitut apuvälineet / The devices allowed in the exam: ☒ Funktiolaskin / Scientific calculator ☐ Ohjelmoitava laskin / Programmable calculator ☐ Muu tentissä sallittu materiaali tai apuvälineet. Tarkenna alla. / Other material or devices, allowed in the exam. Specify below. ☐ Tentissä ei ole sallittua käyttää apuvälineitä / The devices are not allowed in the exam	
Muut tenttiä koskevat ohjeet opiskelijalle (esimerkiksi kuinka moneen kysymyksen opiskelijan tulee vastata) / Other instructions for students e.g. how many questions he/she should answer: Kysymyspaperia EI tarvitse palauttaa. Tenttiin vastataan suomeksi.	

Tentissä on **viisi samanarvoista kysymystä** (max 30p). Monivalintakysymyksessä (tehtävä 1) on vain yksi oikea vaihtoehto per kohta. Oikeasta vastauksesta saa yhden pisteen, väärästä -0.5 pistettä, ja vastaamatta jättämisestä 0. Tehtävän minimipistemäärä on 0.

Vastaa kysymyksiin käyttäen täydellisiä virkkeitä (ei ranskalaisia viivoja tms.). Laskut tulee esittää siten, että niistä voidaan todeta, miten lopputulokseen päädyttiin (välivaiheet näkyville). Älä kuitenkaan kirjoita kysymyspaperiin, vaan esitä lasku vastauspaperilla.

Menestystä!

1. Valitse monivalintatehtävistä 1.1. – 1.6. lähinnä oikea vastaus (vain yksi oikea vaihtoehto – vastaa erilliselle vastauspaperille). (6p)

1.1. Kustannuskäsitteistä:

- a) Jako muuttuviin ja kiinteisiin kustannuksiin tarkoittaa samaa kuin jako välittömiin ja välillisiin kustannuksiin.
- b) Vaihtoehtoiskustannuksen voi yleensä päätellä kirjanpidon luvuista, kunhan niihin on tehty tarvittavat korjaukset.
- c) Puolimuuttuvat kustannukset (semi-variable costs) ovat kustannuksia, jotka sisältävät sekä kiinteitä että muuttuvia kustannuksia.
- d) Välittömät työkustannukset (direct labour costs) ovat kustannuksia, joita ei voida suoraan yhdistää laskentakohteeseen.

1.2. Liittyen poistoihin:

- a) Aritmeettis-degressiivisessä poistomenetelmässä (summausmenetelmä) poistoprosentti pysyy vuosittain vakiona, mutta poistoperusta pienenee.
- b) Kustannuslaskennassa poistoja ei tulisi tehdä varsinkaan silloin, kun kirjanpidossa investointihyödyke on kokonaan jo poistettu.
- c) Annuiteettipoisto-menetelmässä poiston osuus annuiteetista kasvaa vuosittain.
- d) Elinkaaripoistot on helppo laskea ja arvioida etukäteen.

1.3. Liittyen lisäyslaskentaan:

- a) Summalisäyslaskennassa käytetään useita eri yleiskustannuslisiä, joiden avulla tuotteelle voidaan kohdistaa erilaisia välillisiä kustannuksia ja laskea ne tuotetasolla yhteen.
- b) Kustannuspaikkalisäyslaskennassa kustannusten aiheutumista mitataan yhdellä toiminta-asteen mittarilla koko yrityksessä.
- c) Lisäyslaskennalla on taipumus kasata suurille, korkeavolyymisille, paljon työtä vaativille ja kalliille tuotteille liikaa kustannuksia ja päinvastoin.
- d) Lisäyslaskenta perustuu ajatukseen, jossa kaikkia kustannuksia pidetään tuotteen välittöminä kustannuksina.

1.4. Liittymen katetuottolaskentaan (cost-volume-profit analysis)

- Relevantti alue (relevant range) tarkoittaa tiettyä tuotantomäärän tasoa, jolla organisaation on kannattavaa toimia.
- Katetuottolaskenta perustuu oletukseen, että päätöksentekohorisontti on lyhyt eikä sopeutusta tapahdu.
- Katetuotto-% voidaan laskea jakamalla myyntituotot katetuotolla.
- Kriittinen piste kuvaa tilannetta, jossa muuttuvat kustannukset ovat yhtä suuret kuin kiinteät kustannukset.

1.5. Liittymen kustannusten relevanttiuteen eri päätöksentekotilanteissa:

- Jos materiaali on päätöksentekohetkellä varastossa, sen hankintahintaa voidaan pitää sellaisenaan relevanttina kustannuksena päätöksenteossa.
- Tuotantovälineiden uusimispäätöksissä niiden kirjanpitoarvoa voidaan useimmiten pitää relevanttina kustannuksena päätöksenteossa.
- Jos ulkoistamispäätöksessä vapautunut sisäinen kapasiteetti voidaan hyödyntää, siitä saatavat tuotot ovat relevantteja päätöksenteossa.
- Laadullisia tekijöitä ei pitäisi huomioida päätöksenteossa, koska niitä on vaikea ilmaista määrällisesti.

1.6. Kustannuspohjaiseen hinnoitteluun liittyen:

- Kustannuspohjainen hinnoittelu kannustaa stabiiliin hintapolitiikkaan.
- Lyhyen aikavälin hinnoittelutilanteessa hinnanasettajan tulisi aina muistaa kohdistaa tuotteelle kaikki kustannukset, vaikka kapasiteettia olisikin vapaana.
- Yritys, voi olla joko hinnanottaja tai hinnanasettaja, mutta ei molempia yhtä aikaa.
- Tavoitekustannushinnoittelussa lähdetään liikkeelle tuotteen omakustannusarvosta, johon lisätään haluttu voitto-osuus.

2. Koskien katetuottolaskentaa:

- Mitkä ovat Drury'n mukaan katetuottolaskennan keskeiset oletukset ja miten ne on huomioitava menetelmää käytettäessä? (3p)
- Mitä tarkoitetaan katetuotto-%:lla, kriittisellä pisteellä ja varmuusmarginaalilla? (anna kaavat ja selitä omin sanoin) (3p.)

3. Koskien kustannuspohjaista hinnoittelua.

Yrityksiä kutsutaan joko hinnanasettajiksi tai hinnanottajiksi sen mukaan, miten ne voivat vaikuttaa hinnoitteluunsa.

- Kuvaile **lyhyen aikavälin** hinnoittelutilannetta hinnanasettajan (price-setting firm) näkökulmasta, kun yrityksellä on mahdollisuus jättää kertaluontoinen myyntitarjous. Millaiset oletukset ovat Drury'n mukaan voimassa tällaisessa tilanteessa ja millaiset kustannukset ovat silloin relevantteja? (4p)
- Mitä tarkoitetaan käsitteillä voittolisä-hinnoittelu (cost-plus pricing) ja tavoitekustannushinnoittelu (target costing)? (2p)

4. Koskien toimintolaskentaa:

Oulunsalon muovi valmistaa muovisia komponentteja autoteollisuudelle. Alla ovat tiedot kolmelle tärkeimmälle muovikomponentille:

	W	X	Y
	€ per kpl	€ per kpl	€ per kpl
Myyntihinta	200	180	170
Välitön materiaali	50	40	35
Välittömät palkat	30	40	30
Myydyt yksiköt	10 000	15 000	20 000

Toimintojen kokonaismäärät kolmelle komponentille ovat seuraavat:

	W	X	Y
Tilausten määrä	1200	1800	2000
Asetusten määrä	240	260	300

Välilliset kustannukset ovat seuraavat:

Vastaanotto/tilausten tarkastus	€ 1 500 000
Tuotannon aikataulutus/koneiden asetus	€ 1 300 000

Laske tulos per yksikkö jokaiselle kolmelle tuotteelle toimintolaskentaa hyväksikäyttäen.

(6 p)

5. Koskien varaston arvostamista:

Kempeleen komponentin varastokirjanpidon merkinnät yhden komponentin osalta olivat syyskuussa seuraavat:

Johdin, JOT 7138 30.9.

Pvm	Tapahtuma	Kpl	Á-hinta
1.9.	Alkuvarasto	90	40 €
11.9.	Käytetään	60	
18.9.	Saapuu varastoon	150	50 €
22.9.	Käytetään	100	
30.9.	Loppuvarasto	?	

Laske aineskäytön kustannukset sekä loppuvaraston arvo soveltamalla

- FIFO-menetelmää (2 p)
- juoksevan keskihinnan menetelmää (2 p)
- painotetun (punnitun) keskihinnan menetelmää (2 p)

(Huom! Muista esittää myös laskujen välivaiheet)

